

Voss herad

Folkemøte 6.mai 2025:

Endra budsjett – nødvendige val for framtida

Tidsramme 18.00 – 19.30

Rådmann Martin W. Kulild

Kvifor me er her i kveld?

- Rådmannen ynskjer å orientere - høyre
- Voss må tilpasse drifta til nye økonomiske realitetar
- Trong for innsparing: 50 millionar kroner i 2025
- Me legg fram konkrete forslag – etter bestilling frå formannskapet

Vedtak formannskap 13.03.25

1. Når det gjeld budsjettet for 2025 og økonomien på kort sikt ynskjer Formannskapet at:

- At ein får ei sak der ein får presentert grep som raskt kan realisere innsparingar.
- Tiltak og endringar som i utgangspunktet var tenkt som ein del av Voss i pluss 2027, men som kan realisere innsparingar på kort sikt, vert forsert.
- At det vert presentert eit analysegrunnlag for dei teenesteområda der meirforbruket er størst og der Voss herad skil seg mest frå landssnittet.

2. Formannskapet ynskjer at rådmannen legg til grunn fylgjande prinsipp for vidare arbeid med økonomiplan 2026-2029:

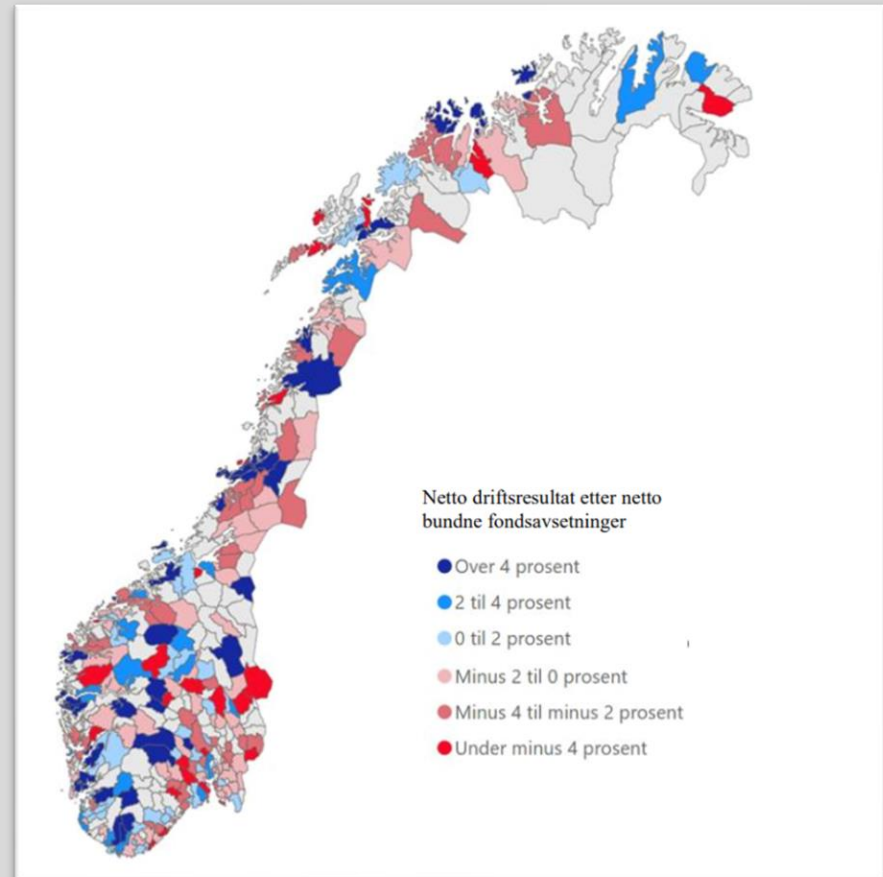
- Nivå på måltal skal vera i samsvar med Økonomireglement for Voss herad. I 2025 kan nivået vera lågare.
- Disposisjonsfondet må aukast dei komande åra.
- Alle tenesteområde må kartlegga og innarbeida omstillingstiltak som reduserer utgifter.
- Ein skal gjera ei kritisk gjennomgang av investeringsplanen. Som eit utgangspunkt skal berre investeringar som er vurdert som høgst naudsynte og tidskritiske, og investeringar som kan gje innsparing av driftskostnader fordi dei kan bidra til meir effektiv drift, prioriterast i investeringsplanen. Prosjekt som har eksterne midlar skal prioriterast.
- Auke i betalingssatsar og eigedomsskatt er av grepa ein kan vurdere som ledd i å betre den økonomiske stoda.
- Reduksjon av tilsette ved naturleg avgang er eit av grepa ein kan vurdere.

3. Formannskapet ber om ei sak der ein aukar innsparingsmålet for Voss i pluss 2027 i tråd med den endra økonomiske stoda i Voss herad.

Kommuneøkonomi, Noreg

KS rekneskapsundersøking 2024

- 6 av 10 kommunar gjeikk med underskot
- Forverra kommuneøkonomi
 - Høgt kostnadsnivå, gjeld, høgt rentenivå, økt etterspørsel etter kommunale tenester, meir detaljert regelverk

Verda og Europa

- Uro i Europa – krig og geopolitisk ustabilitet
- Inflasjon og høgare renter
- Auka kostnader varer og tenester
- Dette påvirkar oss lokalt

Offentleg sektor i Noreg

- Auka utgifter i kommunane, særleg innan helse og omsorg
- Svakare inntektsvekst – krev omstilling
- Regjeringa og KS varslar strammare rammer
- Forsvaret vert prioritert
- Me må tilpasse oss for å sikre kvalitet og kapasitet over tid

Arbeidsmarknaden - Vestland

- Historisk låg arbeidsløyse, ifølge NAV Vestland 1,7% utan jobb – 2000 fleire ledige jobbar enn arbeidssøkande.
- Off. sektor konkurrerer med andre sektorar om arbeidskraft
- Vanskeleg å rekruttere kvalifiserte fagfolk

Utfordringsbilete i Voss

- Låg arbeidsløyse – krevjande rekruttering
- Få jobbsøkjarar til barnehage, skule og helse
- Høgt sjukefråvær
- Bruk av vikarar aukar kostnader og reduserer kontinuitet/kvalitet
- Omstilling utan oppseiingar

Utfordringsbilete - økonomi

- Dagens nivå er ikkje berekraftig
- Tiltak må setjast inn no for å sikre framtida
- Forskjell på drift og investeringar
- Heilskapleg løysning

Tenestetilbodet i dag

- Me har tilgjengeleg fleire barnehageplassar enn det er barn
 - Unødvendig høge driftskostnader
- Ressursar må nyttast der behovet er størst
- Stor auke i rettigheitsbaserte tenester

Tiltak barnehagar:

- Tilrådd alternativ:
 - Hauge – flyttast til Sundve FUS (NB – hastar)
 - Bulken barnehage til Hagahaugen barnehage
 - Bolstad barnehage til Evanger barnehage
 - Gjernes barnehage til Kløve barnehage
- Men: det har vore avgrensa samarbeid med tilsette og foreldre i omstillingsarbeidet

Tiltak sjukeheim:

- Foreslår å halde ledig plassar i Granvin sjukeheim
- Endra behov og meir vekt på heimetenester
- Tenester skal tilpassast brukarane sine behov
- Me sikrar fagleg forsvarleg omsorg
- Meir effektiv bruk av tilgjengeleg kompetanse og kapasitet

Tiltak administrasjon:

- Organisasjonsgjennomgang – Voss iPluss2027
 - Stabsorganisering
 - Fordeling av oppgåver mellom tenestene
 - Auka effektivitet med lågare ressursbruk og reduksjon i driftsutgifter
- Start 2025
- Ferdig 2026

Utvikling årsverk i Voss herad

- Oppvekst har størst vekst i tal stillingar frå 2020 til 2024. 10 årsverk gjeld ny barnehage på Hagahaugen, 31 årsverk gjeld skulane, og ein del av veksten er relatert til integrering av fleire flyktningar.

Utan reinhald	2020	2021	2022	2023	2024	Endring	%-vis endring
Administrasjon/politiske organ	9	9	9	10	9	-	0 %
Helse og omsorg	446	427	441	449	462	16,15	4 %
Kultur og fritid	27	28	27	28	29	1,82	7 %
Oppvekst	525	552	561	574	594	68,78	13 %
Stab	51	46	49	49	49	- 2,55	-5 %
Teknisk	114	115	119	121	120	5,39	5 %
Totalt	1 172	1 177	1 206	1 230	1 262	89,58	8 %

Reviderte innsparingsrammer, Voss iPluss2027

			Gjeldande mandat		Framlegg til nytt mandat		
Framlegg til nye innsparingskrav (tal i 1 000 kr)	Budsjett 2025	Andel	Innsparingskrav, 2025 og 2026	Innsparingskrav, 2027	Innsparingskrav, 2025	Innsparingskrav, 2026	Innsparingskrav, 2027
Adm/politisk	23 335	2 %	200	400	500	700	700
Oppvekst	577 621	39 %	3 500	8 500	8 200	16 400	17 500
Helse og omsorg	581 457	40 %	4 000	9 500	25 900	36 000	32 700
Stab	77 404	5 %	500	500	2 200	3 000	4 200
Kultur og fritid	50 466	3 %	200	500	1 000	1 800	1 800
Teknisk	159 365	11 %	1 100	2 100	7 200	4 100	5 100
Ufordelt			500	500			
Sum	1 469 649		10 000	22 000	45 000	62 000	62 000

Effekt av tiltaka/oppsummering

- Betre ressursbruk – mindre vikarbruk og færre ledige plassar i barnehagane
- Auka fagleg kvalitet og meir stabile tenester
- Samla innsparing gir oss eit budsjett i balanse
- Me sikrar berekraftige tenester

Vegen vidare:

- Dialog og lokal tilpassing med tilsette, fagmiljø og innbyggjarar
- Politisk handsaming i kommunestyret
22.05.25
- Mål: eit trygt og godt Voss – også i morgon

Til slutt:

- Spørsmål? Kommentarer?
- Me set pris på engasjement og innspel!
- No er det politikarane som skal konkludera!

Takk for merksemda